

Toelichting op de VP-Examens

Deze toelichting is bestemd voor examenkandidaten en alle anderen die betrokken zijn bij de uitvoering en beoordeling van de examens van de opleiding Verpleegkundige serie 2014 van het Consortium Beroepsonderwijs. De serie 2014 is in te zetten voor de kwalificatiedossiers van 2011, 2012, 2013 en 2014. In deze handleiding wordt per examen uitleg gegeven over de opdracht(en), wordt uitleg gegeven over wat hoog-complexe zorg inhoudt en betekent voor de examensituatie en wordt uitleg gegeven over het geven van goed, voldoende en onvoldoende.

De examenopdrachten per werkproces

Werkproces 1. 1 Stelt verpleegkundige diagnose en stelt het verpleegplan op

Het examen betreft het samenstellen van een nieuw individueel ondersteuningsplan (verpleegplan) of het ingrijpend aanpassen van een bestaand plan bijvoorbeeld als er sprake is van een dementerende bewoner. De examenkandidaat stelt zelfstandig een individueel ondersteuningsplan op en formuleert ook de doelstellingen (KD: verpleegkundige diagnose) voor zorgvragers met hoog-complexe problematiek. Het plan dat zij inlevert, wordt door de vertegenwoordiger van de beroepspraktijk beoordeeld op authenticiteit, d.w.z. de vertegenwoordiger van de beroepspraktijk controleert of dit daadwerkelijk door de examenkandidaat geschreven is ten behoeve van een situatie in de praktijk. Ook de casus wordt door de vertegenwoordiger van de beroepspraktijk beoordeeld op authenticiteit.

Werkproces 1.2 Biedt persoonlijke verzorging en observeert en monitort gezondheid en welbevinden

Bij de keuze van zorgvragers is het van belang er op te letten dat dit hele werkproces beoordeeld kan worden. Voor deze opdracht kunnen één of meerdere zorgvragers gekozen worden. Indien mogelijk is het wenselijk om naast persoonlijke zorg, voor terminale zorg te kiezen.

Werkproces 1.3 Voert verpleegtechnische handelingen uit

Dit examen gaat over het uitvoeren van verpleegtechnische handelingen.

Hiervoor krijgt de student bij opdracht 1 de aftekenkaart(en) van school. Via deze aftekenkaarten dient de examenkandidaat zoveel mogelijk handelingen bekwaam uit te voeren in de BPV. Daarnaast zijn/worden alle handelingen uitgevoerd en beoordeeld in simulatie op school.

De handelingen worden beoordeeld aan de hand van beoordelingscriteria. Hiervoor gebruiken we op school de VILANS-protocollen. Om de beoordeling bij te houden, worden de correct uitgevoerde handelingen afgetekend op de aftekenkaart(en). Nadat alle handelingen op school en zoveel mogelijk handelingen in de BPV beoordeeld zijn, kan het werkproces in zijn totaliteit beoordeeld worden.

De wet BIG is een wettelijke vereiste binnen dit werkproces. Om dit werkproces te kunnen beoordelen moet dit werkproces door bevoegde en bekwame, dus onder de wet BIG vallende verpleegkundigen, beoordeeld en ingevuld worden.

Bij opdracht 2 schrijft de examenkandidaat een verslag over de verpleegtechnische en voorbehouden handeling(en) die ze heeft uitgevoerd. Hiervoor dient de examenkandidaat een zorgvrager met hoog-complexe zorgproblemen te kiezen.

Werkproces 1.4 Begeleidt een zorgvrager

Voor deze opdracht kiest de examenkandidaat een zorgvrager met hoog-complexe zorgproblemen met betrekking tot zelfredzaamheid op psychosociaal en/of maatschappelijk gebied. Op basis van haar kennis schrijft de examenkandidaat een begeleidingsplan. In een toelichting op het begeleidingsplan onderbouwt de examenkandidaat de keuzes gemaakt zijn in het begeleidingsplan.

Werkproces 1.5 Begeleidt een groep zorgvragers

In de branche Ziekenhuis hoeft dit werkproces niet aangetoond te worden.

Bij deze opdracht gebruikt de examenkandidaat in de GGZ de groep als therapeutisch instrument om de zorgvrager in zijn sociaal-maatschappelijk functioneren te versterken en hem te ondersteunen bij het opbouwen en ondersteunen van contacten.

In de GHZ en VVT creëert de examenkandidaat een zo optimaal mogelijk groepsklimaat en betreft zo nodig naasten en/of vrijwilligers. Ze helpt de zorgvrager bij het verkrijgen van inzicht in het eigen gedrag en het effect van dat gedrag op anderen in de groep. Ze bemiddelt en grijpt in bij conflicten.

Voor deelnemers die uitsluitend in de thuiszorg worden opgeleid, bepaalt de opleiding of dit werkproces geëxamineerd wordt in een andere branche of dat een gezin als groep wordt gezien, waarbij het gezin uit drie of meer personen bestaat.

Op basis van haar kennis schrijft de examenkandidaat een plan om het groepsklimaat te beïnvloeden. In een toelichting op het plan van aanpak onderbouwt de examenkandidaat de keuzes, gemaakt in het plan.

Werkproces 1.6 Geeft voorlichting, advies en instructie

Opdracht 1: In het examen over dit werkproces kiest de examenkandidaat weer één of meerdere zorgvragers met hoog-complexe zorgproblemen. Op basis van een door de examenkandidaat gemaakt voorlichtingsplan, geeft de examenkandidaat voorlichting of advies aan de individuele zorgvrager en eventueel zijn naasten.

Uit het overzicht in deze toelichting (z.o.z.) kan een onderwerp gekozen worden dat relevant is binnen de branche waar de examenkandidaat werkzaam is.

Opdracht 2: De examenkandidaat maakt een instructieplan voor een groep zorgvragers en eventueel hun naasten. Een groep bestaat uit twee of meer personen. Aan te bevelen voor dit examen is te kiezen voor een groep van minimaal 3 personen. Zij voert de instructie volgens plan uit. Het instructieplan dat zij daarbij inlevert, wordt door een vertegenwoordiger van de beroepspraktijk beoordeeld op authenticiteit, d.w.z. de vertegenwoordiger van de beroepspraktijk controleert of dit daadwerkelijk door de examenkandidaat geschreven is ten behoeve van een situatie in de praktijk. De examenkandidaat schrijft een toelichting bij het instructieplan waarin zij uitlegt op basis van welke overwegingen zij tot dit plan is gekomen.

Uit het overzicht in deze toelichting (z.o.z.) kan een onderwerp gekozen worden waarover de instructie gaat.

Ziekenhuis

- voorlichting over ziekten, onderzoeken, behandelmethoden of ingreep die de patiënt(en) moet(en) ondergaan, therapieën, gezonde levensstijl, handicaps, hulpmiddelen en financieringsvraagstukken.
- het instrueren van de zorgvrager (en eventueel de naaste) bij het uitvoeren van een handeling of te gebruiken hulpmiddel.

Verpleeg- en Verzorgingshuis en Thuiszorg

- voorlichting over (chronische) ziekten, somatische of psychogeriatrische problemen, onderzoeken, behandelmethoden, therapieën, gezonde levensstijl, handicaps, hulpmiddelen en financieringsvraagstukken, zoals vergoedingen van bijvoorbeeld verpleegmaterialen.
- het instrueren van de zorgvrager (en eventueel mantelzorger/naaste en vrijwilliger) bij het uitvoeren van een handeling of te gebruiken hulpmiddel.

Geestelijke gezondheidszorg

- voorlichting/informatie over (psychiatrische) ziekten, achtergrond van de problematiek, toekomstscenario's, gebruik van psychofarmaca, preventie en levenswijzen, onderzoeken, behandelmethoden, therapieën, gezonde levensstijl, handicaps, hulpmiddelen en financieringsvraagstukken.
- het instrueren van de zorgvrager (en eventueel de naaste) bij het uitvoeren van een handeling of te gebruiken hulpmiddel.

Gehandicaptenzorg

- voorlichting over ziekten, onderzoeken, behandelmethoden, therapieën, gezonde levensstijl, met nadruk op het bevorderen van gezond gedrag (bewegen en eten), handicaps, mogelijkheden mobiliteit, zelfverzorging, seksualiteit en voortplanting, weerbaarheid, draagkracht, hulpmiddelen en financieringsvraagstukken zoals budgetbeheer (huishouden), financiële regelingen en vergoedingen voor de gehandicapte.
- gerichte training en aanwijzingen voor het leggen en onderhouden van contacten.
- het instrueren van de zorgvrager, (en eventueel de naaste) bij het uitvoeren van een handeling of te gebruiken hulpmiddel.

Werkproces 1.7 Hanteert crisissituaties en onvoorziene situaties

Bij deze opdracht handelt de examenkandidaat in een onvoorziene of crisissituatie. Dit handelen kan niet van tevoren gepland worden. (Immers, dan is de situatie niet meer onvoorzien.) Dat wil niet zeggen dat de examenkandidaat zich niet voorbereid kan hebben. Voorbereid zijn op situaties die mogelijk kunnen ontstaan is belangrijk voor de kwaliteit van de zorgverlening.

Het examen kan gaan over een somatische crisis bijvoorbeeld verslikking, verbranding, epileptisch insult, valincident, ziekte etc.

Het kan ook gaan over een gedragscrisis bijvoorbeeld agressie, reactie op mededeling, dat een verwant is overleden, paniekgedrag door drukte op de afdeling, angst etc.

Omdat het gaat om een onvoorziene situatie, kan bij opdracht 1 niet altijd de examinerator bij de situatie aanwezig zijn. Hij mag zijn taak delegeren. Wel moet duidelijk zijn welke collega's aangewezen zijn als vervangend examinerator.

Bij opdracht 2 moet wel de beoordelaar van het examen aanwezig zijn.

Bij verpleegkundigen gaat het om een hoog-complexe situatie waarin zij collega's aansturen en hulp van deskundigen inroepen.

Bij opdracht 2 verantwoordt zij haar handelen en geeft ook alternatieven voor haar handelen.

Na het handelen, bespreekt de examenkandidaat de situatie met de beoordelaars en verantwoordt daarin de keuzes die ze gemaakt heeft. De beoordelaars vragen naar alternatieven, naar de relatie met het zorgplan en de wettelijke richtlijnen. De examenkandidaat schrijft een verslag van dit gesprek. De beoordelaars beoordelen of dit verslag een getrouwe weergave van het gesprek is.

Werkproces 1.8 coördineert de zorgverlening

In dit examen laat de examenkandidaat zien dat zij de werkzaamheden op de afdeling, unit, woonhuis of wijk met zorgvragers met hoog-complexe zorgproblemen kan coördineren en de zorg kan afstemmen met betrokkenen en andere disciplines.

Werkproces 1.9 Evalueert de zorgverlening

Dit werkproces wordt door middel van twee opdrachten beoordeeld.

Opdracht 1 betreft het evalueren van de zorg. Voor deze evaluatie kunnen dezelfde zorgvragers gekozen worden als in het eerste deel van het examen. Als er andere zorgvragers gekozen worden, moeten dit weer zorgvragers zijn met hoog-complexe zorgproblemen.

Bij opdracht 2 beschrijft de examenkandidaat op basis van welke overwegingen zij tot deze evaluatie is gekomen. Het verslag dat zij daarbij inlevert, wordt door een vertegenwoordiger van de beroepspraktijk beoordeeld op authenticiteit, d.w.z. de vertegenwoordiger uit de beroepspraktijk controleert of dit daadwerkelijk door de examenkandidaat geschreven is ten behoeve van een situatie in de praktijk.

Werkproces 2.1 Werkt aan deskundigheidsbevordering en professionalisering van het beroep

Opdracht 1: De examenkandidaat kiest in overleg met de begeleider een onderwerp dat relevant is voor collega's en/of andere deskundigen en verdiept zich daarin. Ze bereidt een bijeenkomst voor om de deskundigheid over dit onderwerp te vergroten.

Opdracht 2: Het examengesprek kan plaatsvinden op school of in de BPV. De examenkandidaat brengt het verslag van de deskundigheidsbevordering van opdracht 1 van dit examen mee (of levert dit vooraf in, afhankelijk van de organisatie van dit examen). De examenkandidaat wordt vooraf geïnformeerd over de vorm en duur van het examengesprek.

Werkproces 2.2 Werkt aan het bevorderen en bewaken van kwaliteitszorg

In dit examen kiest de examenkandidaat, in overleg met collega's, een onderwerp uit de zorg op afdelingsniveau dat te verbeteren valt (het gaat dus niet om het bijstellen van de zorg voor een individuele zorgvrager).

De examenkandidaat schrijft een plan van aanpak en voert het uit. Vervolgens schrijft zij een rapportage over dit verbetertraject.

Een groepsgewijze aanpak van deze opdracht is mogelijk, in overleg met school en indien nodig in de praktijk. Daarbij moet de werkverdeling tussen examenkandidaten duidelijk beschreven zijn en moet ieders aandeel in de uitvoering zichtbaar blijven, zodat individuele beoordeling van de examenkandidaat mogelijk blijft.

Werkproces 2.3 Geeft werkbegeleiding

In dit examen begeleidt de examenkandidaat een student van een lager opleidingsniveau of van hetzelfde niveau maar op een ander moment in de opleiding.

De examenkandidaat schrijft een begeleidingsplan. Dit begeleidingsplan moet voldoen aan de richtlijnen van de instelling. Ze begeleidt de student volgens plan en houdt de voortgang van de student bij, volgens de richtlijnen van de instelling.

Complexiteit van zorg

De VP-examens vinden plaats in situaties met hoog-complexe zorg.

Deze situaties hebben ongeveer de volgende kenmerken.

1. De zorgsituatie is wisselend tot onvoorspelbaar, d.w.z. vraagt regelmatig of frequent om herziening van de planning van zorg op kortere termijn (één tot drie dagen) of zeer korte termijn (binnen één dag).
2. Er is bij de zorgvrager een geringe tot grote kans op een risicovolle situatie of deze kans is vrijwel zeker, waarbij er schade kan ontstaan voor de zorgvrager op lichamelijk en/of psychisch gebied.
3. De zorgvrager heeft vanuit de zorgorganisatie te maken met drie of meer andere hulpverleners naast de verpleegkundige en behandelend arts.
4. Naast het gebruik van eenvoudiger is ook gebruik van een of meer (complexer) verpleegtechnische hulpmiddelen is nodig.
5. De zorgvrager heeft op drie of meer ADL-indicatoren hulp nodig.

De indicatoren voor de mate van ADL-zelfstandigheid zijn:

De zorgvrager kan zonder hulp:

- * in en uit bed komen
- * aan- en uitkleden
- * gebruik maken van het toilet
- * zichzelf lichamelijk verzorgen
- * eten en drinken
- * zich verplaatsen

6. De zorgvrager en/of diens naaste heeft grote / alle emotionele ondersteuning van de verzorgende gericht op de verwerking van zijn/ haar ziekte/aandoening/stoornis nodig, omdat de zorgvrager en/of diens naaste weinig tot niet in staat is zelf keuzen te maken.
7. De zorgvrager kan meestal slechts via twee of drie communicatie-indicatoren begrijpelijk en adequaat communiceren (spreken, schrijven, gebaren, luisteren en zien) of is hiertoe niet in staat.
8. De zorgvrager heeft meestal twee of meer ziektebeelden / aandoeningen / verstoringen die elkaar enigszins tot sterk beïnvloeden

Beoordeling van de werkprocessen

Stap 1

Eerst wordt, met behulp van de beoordelingslijst per werkproces, elk beoordelingscriterium op een driepuntsschaal beoordeeld met punten.

Goed aangetoond; 2 punten: Als de examenkandidaat binnen de vereiste moeilijkheidsgraad excellent presteert, waardeert de examiner dit criterium met 'goed' en noteert het cijfer 2 in de hiervoor bestemde kolom. De examenkandidaat werkt foutloos, vlot en efficiënt. De examiner onderbouwt de met 'goed' beoordeelde criteria op de beoordelingslijst met voorbeelden die in verband staan met deze criteria.

Voldoende aangetoond; 1 punt: Als een examenkandidaat binnen de vereiste moeilijkheidsgraad acceptabel presteert, een enkele, niet-cruciale fout is toegestaan, waardeert de examiner dit criterium met 'voldoende' en noteert het cijfer 1 in de hiervoor bestemde kolom. De examiner onderbouwt de met 'voldoende' beoordeelde criteria op de beoordelingslijst met voorbeelden die in verband staan met deze criteria.

Onvoldoende aangetoond; 0 punten: Als een examenkandidaat binnen de vereiste moeilijkheidsgraad onder de norm presteert, waardeert de examiner dit criterium met 'onvoldoende' en noteert het cijfer 0 in de hiervoor bestemde kolom. De examiner onderbouwt de met 'onvoldoende' beoordeelde criteria op de beoordelingslijst met voorbeelden die in verband staan met deze criteria.

Stap 2

Daarna wordt, tijdens het eindevaluatiegesprek, door de BPV-docent bepaald of de examenkandidaat het werkproces heeft behaald. Daarvoor worden per beoordelingslijst de behaalde punten geteld. De cesuur onvoldoende/voldoende/goed in punten is aangegeven op elke beoordelingslijst. De examenkandidaat behaalt het werkproces, wanneer alle criteria in de beoordelingslijst met voldoende of goed zijn beoordeeld.